

HOTĂRÎRE

„28 ” mai 2009

Nr.79

mun. Chișinău

Cu privire la rezultatele evaluării activității științifice, economico-financiare și manageriale a Institutului de Zoologie al A.Ș.M.

În conformitate cu Dispoziția Președintelui A.Ș.M., acad. Gh.Duca, nr. 09-64 din 25.03.2009 în scopul evaluării activității științifice, economico-financiare și manageriale a Institutului de Zoologie al A.Ș.M. a fost creat un grup de lucru, care a studiat planurile, programele și dările de seamă privind cercetările științifice ale subdiviziunilor institutului pentru perioada anilor 2005-2008, s-a familiarizat cu lucrările publicate, documentele contabile, a purtat convorbiri cu șefii de laboratoare etc.

În rezultatul analizei activității științifice, economico-financiare și manageriale s-a constatat următoarele:

1. Direcția științifică de cercetare a Institutului de Zoologie „*Studierea organizării structural-funcționale, dinamicii și evoluției populației și comunităților de animale, elaborarea căilor și metodelor de protecție și valorificare rațională a lumii animale*”, se încadrează în Direcțiile științifice ale activității din sfera științei și inovării, aprobate de Parlament prin Hotărîrea nr.160 din 21.07.2005, și este axată pe studierea problemelor actuale în domeniul zoologiei.

În perioada anilor 2005-2008 au fost efectuate cercetări științifice în cadrul a 26 de proiecte: 6 proiecte instituționale de cercetări științifice fundamentale, 1 proiect instituțional de cercetări științifice aplicative, 2 proiecte independente pentru tineri cercetători, 2 proiecte de transfer tehnologic, un proiect-grant, 4 proiecte internaționale CRDF-MRDA, 8 proiecte cu Fondul de Cercetări Fundamentale din Federația Rusă, 1 proiect cu Fondul de Cercetări Fundamentale din Belarus și un proiect - Comandă de stat.

Către finele anului 2008 în cele 7 laboratoare științifice ale institutului activau 83 de cercetători științifici, dintre care 54 de bază și 29 prin cumul.

Printre rezultatele științifice semnificative, obținute în perioada de referință, pot fi menționate:

a) Rezultate științifice cu caracter fundamental:

- Au fost identificate ca noutate pentru știință 2 specii de colembol și o specie fosilă de șerpi; ca noutate pentru fauna Republicii Moldova au fost determinate 59 specii de insecte, o specie nouă de moluște, 12 specii de fitonematode și 4 specii de animale fosile.

- Au fost obținute date noi vizând fauna insectelor dăunătoare și folositoare, care populează ecosistemele naturale și antropizate; apreciat rolul unor specii de vertebrate terestre în reglarea numerică a dăunătorilor culturilor agricole.
- În premieră au fost descifrate interrelațiile biologice în sistemul gazdă-parazit din focarele mixte de borelioză acariană, elaborat designul primerilor universali pentru identificarea speciilor de vertebrate (reptile, păsări și mamifere) gazde ale acestor infecții.
- A fost relevată diversitatea, cuantificați parametrii cantitativi și funcționali ai comunităților de hidrobionți (micro-macrofloră, protozoare, zooplancton și zoobentos), stabilit rolul unor specii dominante în migrația biogeochimică a elementelor chimice, evaluată calitatea apei, echilibrul proceselor producțional-destrucționale și capacitatea de suport a ecosistemelor fl. Nistru și a lacului de acumulare Cuciurgan.

b) Rezultate științifice cu caracter aplicativ:

- A fost editată colecția de carte în 4 volume „Lumea Animală a Moldovei”, premiată cu diplome de merit la expoziții naționale și internaționale de carte din Republica Moldova, Coreea (Seul), Rusia și România.
- A fost elaborată baza de date și Cadastrul de stat al regnului animal al R.Moldova; elaborate măsuri de protecție a speciilor vulnerabile, amenințate cu dispariția, incluse în Cartea Roșie a Republicii Moldova și recomandări de valorificare rațională a speciilor de interes economic.
- În colaborare cu Institutul de Microbiologie și Biotehnologie și Institutul de Fiziologie și Sanocreatologie ale A.Ș.M. a fost inițiată și continuă producerea industrială și utilizarea în gospodăriile apicole ale republicii a preparatelor BioR și „APISPIR”, destinate stimulării viabilității și productivității familiilor de albine, selectată o tulpină de actinomicete eficientă la tratarea locei americane a albinelor.
- Au fost obținute două substanțe biologice active, extrase din plante, cu o înaltă eficacitate (100%) împotriva ectoparaziților la păsări. În colaborare cu Institutul de Microbiologie și Biotehnologie al AȘM au fost evidențiate 6 tulpini de microorganisme cu acțiune nematocidă pentru speciile de nematode fitoparazite *Ditylenchus dipsaci*, *D. destructor*, precum și asupra acarienilor cepei *Rhzyoglyphus*.
- A fost implementată tehnologia de creștere a Kefalului pelingas în gospodăria piscicolă „Ghidrin”; elaborate noi remedii de microelemente pentru tratarea icrelor de crap și pești fitofagi, care sporesc viabilitatea acestora cu 25-28 %, iar numărul larvelor și puietului viabil – de 2-2,5.
- A fost implementată în sectorul agrar al republicii elaborarea „Procedeu de combatere a fasciozei la rumegătoare”, care permite obținerea producției animaliere cantitativ și calitativ mai sporite.
- Au fost elaborate și brevetate 2 metode originale de combatere a căpușelor prin utilizarea ciupercii entopatogene și a sporilor microsporidiilor.

Noutatea științifică a cercetărilor este confirmată prin 29 de cereri de brevete de invenții, acordarea a 21 de brevete de invenții și 6 hotărâri de acordare a brevetului de invenție. Activitatea de brevetare a cercetătorilor a fost apreciată cu 21 medalii de aur, 6 medalii de argint, 4 medalii de bronz, 6 medalii „inventica”, 25 de diplome și o cupă de aur.

Rezultatele cercetărilor științifice au fost publicate în 495 lucrări științifice, inclusiv 14 monografii, 4 culegeri, 4 indicații metodice, 2 manuale, o broșură, 302 articole, din care 128

articole în reviste recenzate naționale, 76 articole în reviste recenzate internaționale, 161 teze la conferințe internaționale. Au fost implementate 16 elaborări științifice (2007-2008).

2. Baza tehnico-materială existentă, în linii generale, permite de a efectua cercetări științifice la un nivel contemporan de studiu în domeniu. În ultimii ani a fost procurat echipament de performanță:

- Analizator biochimic Stat-fax 1904 (Awareness Tech.), SUA;
- Spectrofotometru T 80, UV-VIS;
- Spectrofotometru de absorbție atomică AAS Analyst-400;
- Cromatograf Clarus-500 FID ECD;
- Amplificator PCR etc.

În 2008 Laboratorul hidrobiologie și ecotoxicologie, în baza Acordului de colaborare cu Agenția Elvețiană de Cooperare și Dezvoltare pentru Republica Moldova, a primit sub formă de donație echipament în valoare de 1,7 mil. lei.

În anul 2006 în zona de nord a republicii a fost creat Staționarul științific polifuncțional „Brînzeni”, care va servi ca bază pentru efectuarea studiilor faunistice pe teren.

3. Potențialul științific la finele anului 2008 era constituit din 83 de cercetători științifici, dintre care 1 academician, 10 doctori habilitați, 50 de doctori în științe, 12 cercetători științifici pînă la 35 de ani, 11 doctoranzi și 2 postdoctoranzi. O atenție deosebită a fost acordată pregătirii cadrelor științifice de înaltă calificare. În perioada de referință în cadrul Institutului au fost înmatriculați 23 de doctoranzi și 6 postdoctoranzi. Au fost susținute 11 teze de doctor în științe și o teză de doctor habilitat. În anul 2008 își efectuau studiile prin doctorat 11 doctoranzi și 2 postdoctoranzi. Pregătirea și perfecționarea cadrelor competitive se efectuează și în centrele de elită din SUA, Franța, Germania etc.

În același timp, Grupul de lucru a constatat că activitatea managerială și economico-financiară nu corespunde în măsură deplină cerințelor Codului pentru știință și inovare, exigențelor Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică.

1. Nu este determinată strategia de dezvoltare a cercetărilor științifice în domeniul zoologiei în viitorul apropiat în condițiile predominării biocenozelor antropogenizate și diminuării la maxim a celor naturale.
2. Nu și-au găsit extindere studiile complexe cu caracter biocenotic în comun cu specialiștii din domeniul botanicii și pedologiei.
3. În structura Institutului nu și-au găsit reflectare Laboratorul apicultură și Laboratorul resurse cinegetice.
4. Nu este argumentată suficient necesitatea de a crea în structura Institutului a Centrului de Biologie Generală și Moleculară, luînd în considerație direcțiile principale de studii ale Institutului de Zoologie.
5. Deși procesul de pregătire a cadrelor de înaltă calificare prin doctorat și postdoctorat este în ascensiune, calitatea multor teze științifice nu corespunde pe deplin cerințelor de pregătire a cadrelor de înaltă calificare.
6. Nu este argumentat coraportul dintre cercetătorii științifici de bază și cei angajați prin cumul.

7. Mijloacele financiare publice, cât și patrimoniul public sunt utilizate la un nivel nesatisfăcător. Conducerea Institutului n-a înlăturat încălcările depistate de către Direcția de control financiar și revizie Chișinău a Serviciului control financiar și revizie pe lângă Ministerul Finanțelor din 08.05.2007. Lipsesc Cartea Mare Extrabuget pe anii 2005-2006. În Cartea Mare Buget pe anii 2005-2006 nu s-au înscris conturile „fondurile fixe”, „obiectele de mică valoare și scurtă durată”, „materiale”. În Cartea Mare Buget pe anul 2006 soldurile la conturi nu corespund cu soldurile la sfârșitul anului. Lipsesc contractele individuale de muncă ale salariaților din cadrul proiectelor. Au fost comise încălcări privind salariul planificat și salariul calculat, precum și alte încălcări serioase de ordin financiar.
8. Până în prezent Institutul n-a întreprins măsuri concrete în vederea creării unui Muzeu zoologic integru contemporan.
9. Institutul, fiind responsabil de blocul de biologie, nu-și onorează obligațiunile ce țin de securitatea antiincendiară. Institutele din bloc sunt amplasate haotic. Nu se verifică Regulile tehnicii securității de exploatare a mijloacelor electrice. Lipsesc planurile de evacuare din bloc a personalului în caz de incendiu etc. Nu se respectă prevederile Codului Muncii, nu se acordă alimentație de protecție pentru condiții nocive.

Reieșind din cele expuse și în scopul eficientizării activității științifice, economico-financiare și manageriale a Institutului de Zoologie, Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al A.Ș.M. **HOTĂRĂȘTE** :

1. A lua act de Nota informativă a Grupului de lucru privind evaluarea activității Institutului de Zoologie în perioada anilor 2005 – 2008, prezentată de președintele Grupului acad. Teodor Furdui, prim-vicepreședinte al A.Ș.M. (se anexează).
2. A obliga conducerea Institutului de Zoologie al A.Ș.M.:
 - 2.1. Să elaboreze, în termen de două luni, și să prezinte Biroului Secției de Științe ale Naturii și Vieții spre examinare și aprobare strategia de dezvoltare a domeniului zoologiei, care s-ar baza atât pe necesitățile concrete ale țării în domeniul faunei, cât și pe vectorul de dezvoltare a științei mondiale corespunzătoare.
 - 2.2. Să reexamineze, în termen de o lună, organigrama Institutului de Zoologie și să prezinte în structura acestuia crearea Laboratoarelor de apicultură și de resurse cinegetice, precum și optimizarea coraportului dintre colaboratorii de bază și cei angajați prin cumul.
 - 2.3. Să elaboreze, în termen de două luni, conceptul privind crearea unui Muzeu modern al faunei țării și să elaboreze un plan de acțiuni concrete în vederea creării Muzeului.
 - 2.4. Să elaboreze, în termen de două luni, planul de perfecționare a colaboratorilor Institutului, planurile de lucru ale seminarelor științifice și de profil și să reexamineze planurile de pregătire a examenelor de doctorat în vederea sporirii exigențelor față de competitori.
 - 2.5. Să întreprindă, în termen de o lună, măsuri în vederea eficientizării substanțiale a activității manageriale a conducerii institutului și a laboratoarelor din cadrul acestuia.
 - 2.6. Să întreprindă măsuri privind eficientizarea sistemului de organizare și ținere a evidenței contabile, întocmire a rapoartelor financiare conform cerințelor în vigoare, și

- gestionare a mijloacelor financiare.
- 2.7. Să elaboreze, în termen de o lună, și să prezinte Biroului Secției de Științe ale Naturii și Vieții un plan de reamplasare a instituțiilor din blocul de biologie în scopul concentrării acestora într-un spațiu compact.
 - 2.8. Să examineze rezultatele controlului efectuat și să informeze, până în luna noiembrie curent, Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică despre înlăturarea și prevenirea fiecărui neajuns constatat în cadrul evaluării activității științifice și economico-financiare a Institutului.
 3. Controlul asupra executării prezentei hotărâri revine dlui dr. hab. Ion Guceac, secretar științific general al A.Ș.M.

**Președinte al A.Ș.M.
academician**

Gh. DUCA

**Secretar științific
general al A.Ș.M.
doctor habilitat**

I.GUCEAC